

Dekriminalizirajmo podjetništvo!

Sašo Pukšič

finance@finance.si

Zgodilo se je. De facto položaj v Sloveniji je, da podjetij ni več mogoče ustanavljati. Od včeraj.

Na nerazumevanje podjetništva in prikrito sovraštvo do podjetnikov smo posebno v zadnjih mesecih opozarjali ob vsakokratnih predlogih (ki na žalost večinoma niso ostali le predlogi) protipodjetniških zakonov, ki so pripeljali do tega, da je v Sloveniji podjetništvo dejansko prepovedano. Nezaželeno.

Odhajajoča posadka »menedžerjev« države nam je v slovo podarila še eno prijazno zapakirano strupeno pilulo. Tokrat pod šifro ZGD-1E. Zaradi nesposobnosti oblasti, da bi učinkovito preganjala kriminalce, ki se imajo za »podjetnike« in »menedžerje«, najnovejša novela zakona o gospodarskih družbah preventivno prepoveduje podjetništvo.

Propad je lahko koristna izkušnja

Znano je, da več kot polovica novoustanovljenih podjetij propade v prvih treh ali štirih letih – kar je lahko koristna izkušnja za podjetnika, še posebej, če se to zgodi hitro in brez prevelike škode za njegov kapital in njegove dobavitelje. V bolj podjetniško spodbudnih okoljih, kot so ZDA, je zaupanje

do izkušenih podjetnikov, ki so že kdaj doživeli kak poraz, celo okrepljeno – še posebej, če so pokazali, da znajo ukrepati hitro in omejiti škodo.

ZGD-1E ustavlja evolucijo podjetij, kot da je ne bi dovolj ustavljalo že izigravanje veljavne zakonodaje o insolvenčnih postopkih. Mlade podjetnike, za katere je povsem naravno, da bodo v nekaj letih večinoma propadli – in nato pametnejši spet poskušali –, ZGD-1E iz podjetniškega ekosistema izloča že po prvem padcu. Poleg tega z grožnjo odvzema pravice do podjetništva podjetnike stimulira, da ob težavah izigravajo insolvenčno zakonodajo in zavlačujejo z dokončanjem izgubljene zgodbe, dokler ni več rešitve niti za njihov kapital, niti za njihove delavce, niti za njihove dobavitelje, niti za njihov ugled. Krizni menedžerji so lahko le še nesposobnejši brez perspektive, ki jim kratkoročni zaslužek »šefa« propadajočega podjetja odtehta verjetnost prepovedi nadaljnjega opravljanja tega poklica.

So naslednji kirurgi?

To je podobno, kot če bi zdravnikom ali kirurgom zagrozili z avtomatskim odvzemom licence, če njihov bolnik umre (kar se na žalost dogaja iz takšnih ali drugačnih razlogov in nikoli ne vemo, kaj bi bilo, če bi operiral drug kirurg). Taka »spodbuda« se zdi zelo »motivirajoča«, vendar dobrih izkušenih zdravnikov ne bi ustvarila.

Motivacija postati zdravnik bi ugasnila, saj pričakovana kariera tudi najboljših ne bi bila prav dolga.

Tako je ZGD-1E s kriminaliziranjem podjetnikov na žalost le eden izmed močnejših strelav v podjetniški potencial Slovenije. Pri nas namreč za podjetnike drži domneva (ki je čedalje bolj zakoreninjena v zakonodaji), da so kriminalci in utajevalci davkov. Na primer, samostojni podjetnik mora državi, ne glede na zaslužek, plačevati obvezne prispevke, vezane na višino povprečne plače. Če je podjetnik kak nadobuden mladenič, ki hoče začeti v garaži in živeti od sendvičev, dokler kaj resnega ne zasluži, nima sreče – za to svojo napako v vrednotah in prioritetah bo moral državi plačevati kazenske prispevke na fiktivni zaslužek, ki ga nima – vsaj 300 evrov na mesec.

Podjetniki tudi niso edini, ki se kriminalizirajo. Nova, svobodna in sveža država Slovenija je bila v začetku simbol odločnosti, poguma, moči, hrepenenja po svobodi ter pripravljenosti prevzeti tveganje, odgovornost in napor za doseg zdravorazumskih ciljev. Z leti pa sta ta svežina in občutek svobode na žalost zdrsnila v smer stasijevske države, v kateri je strogo po črki zakona tako rekoč vsak kriminallec, ki se najraje potuhne, da ga ne doletijo kazni. Prišli smo celo do točke, ko je psom ponoči prepovedano lajati, staršem navijati ušesa otrok, vznikom za banalne neškodljive prekrške grozijo

drakonske kazni, podjetnikom pa je prepovedno tvegati in garati.

Mislím, da ni normalno (pa tudi ne zdravo ali produktivno), da se ljudje dandanes, ko pridejo v službo, na dolgo pogovarjajo o radarju, ki so ga videli na poti, in potem delijo s sodelavci svoje travme, kako jih skrbi, da jih nekje čaka šestmesečna zaloga kazni za banalne ponavljajoče prometne prekrške, ki jih bo stala toliko, kolikor jim je v teh šestih mesecih ostalo od plače. Morda pa se brez voznškega dovoljenja niti v službo ne bodo več mogli voziti, da bi kazen lahko odplačali.

Ampak to so že druge zgodbe, skaterimise nam, finančnim analitikom, res ne bi bilo treba ukvarjati. Od včeraj je prepovedano le podjetništvo. Namesto da bi podjetnike pustili garati in tvegati, prave kriminalce pa spravili v zapor, z ZGD-1E prvím in drugim prepovedujemo neposredno upravljanje podjetij – kar je za prve konec razvoja, za druge pa formalna ovira in poceni sankcija, ki jo je res najlažje zaobiti. ●

► Sašo Pukšič je analitik pri GBD Gorenjski borznoposredniški družbi.

► Ocenite komentar, napišite svoje mnenje: www.finance.si/komentarji

► Komentarji izražajo stališča avtorjev, in ne nujno tudi organizacij, v katerih so zaposleni, ali uredništva Financ.